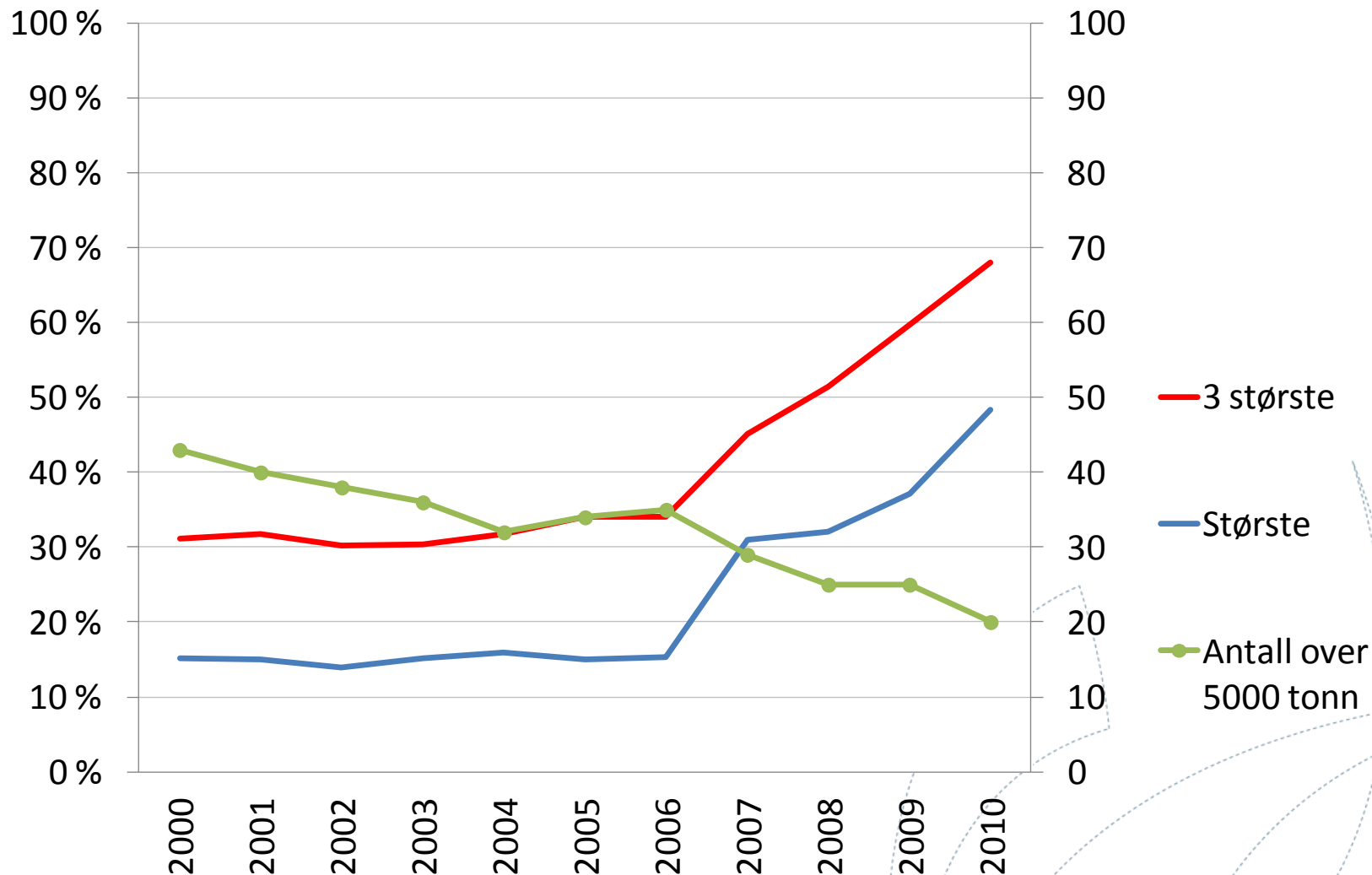

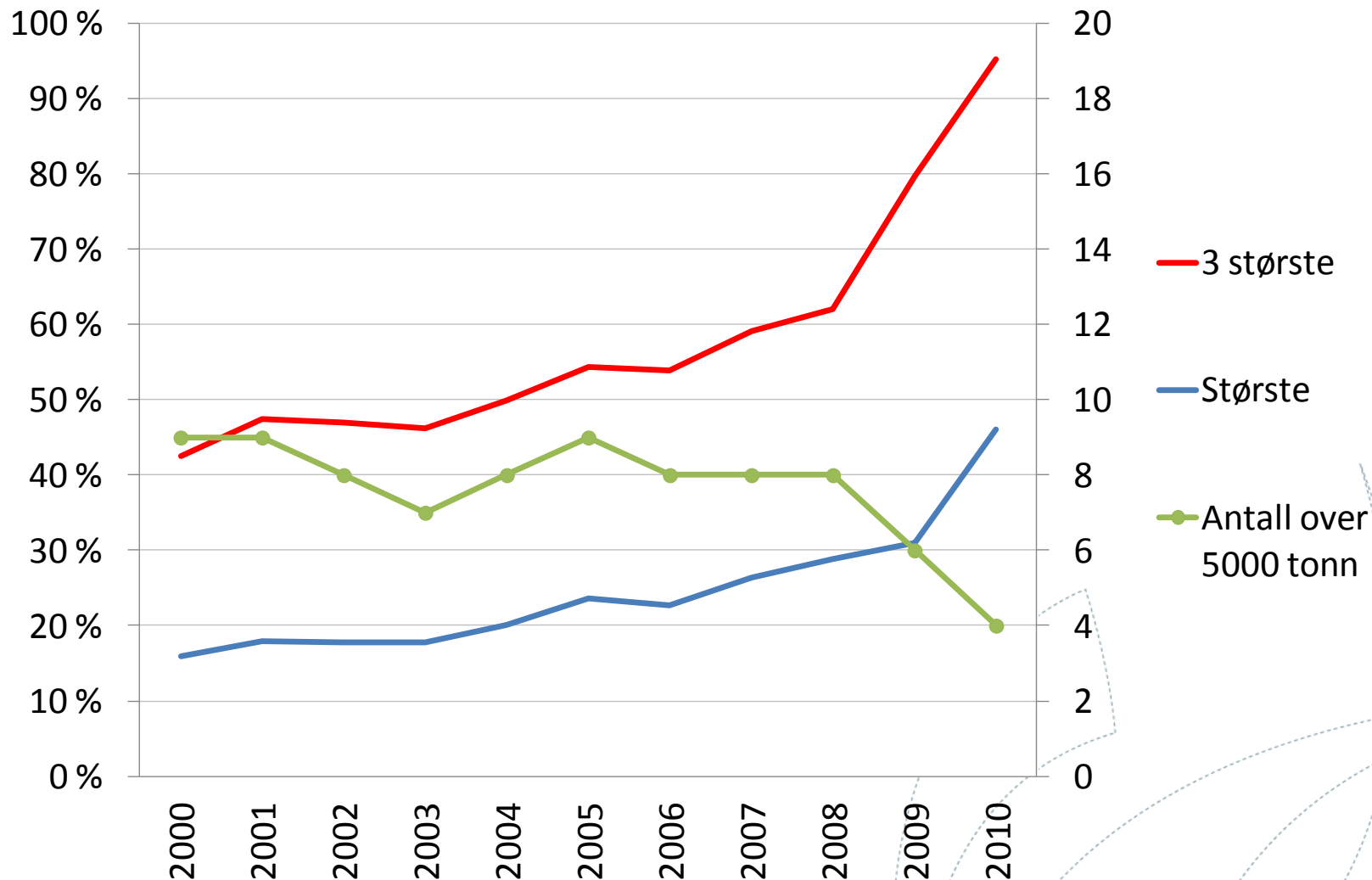
Hva vil strukturendringene i pelagisk konsumindustri bety for fiskerne?

Bjørn Inge Bendiksen

Industrikjøpere av sild, makrell og lodde

Nord-norske kjøpere av NVG-sild

Noen ufullkomne markedsformer

- Monopol – én stor dominerende tilbyder
- Oligopol – få store dominerende tilbydere
- Monopsoni – én stor dominerende kjøper
- Oligopsoni – få store dominerende kjøpere
- Bilateralt monopol – én stor kjøper og én stor tilbyder

Vil fiskerne tape på økt eierkonsentrasjon i industrien?

- Antall aktører er ikke alltid avgjørende for prisdannelsen i et marked
- Loven om tilbud og etterspørsel gjelder fortsatt
- Tjener ikke dine kunder penger har du snart ingen kunder

Når fire aktører deler markedet

I Norge koster for tiden en liter blyfri bensin rundt 13,96 kroner, som her i Moss. På Statoils stasjoner i Sverige er det samme bensinen 2,39 kroner billigere. Foto: Thomas Andersen

- Egentlig er jeg ganske glad for at jeg ikke eier bil selv, sier Øystein Dalsegg i det han fyller diesel på bilen han fyller av pappa. Statoils fortjeneste per liter er større i Skandinavia enn stasjonene i andre land. Foto: Gunnar Lier

Tredobbelt påslag på bensin i Norge

Statoil sitter igjen med opptil tre ganger så mye per solgte liter bensin i Norge, sammenlignet med stasjonene sine i Sverige.

Statoil: Ja, vi har veldig stor fortjeneste på drivstoff

73 % høyere profitt enn i resten av Europa: - Og det er fordi norske bilister har råd til det, forklarer sjefen for Statoil-stasjonene.

Fra én til to aktører i et marked

 Braathens

2002

Scandinavian Airlines

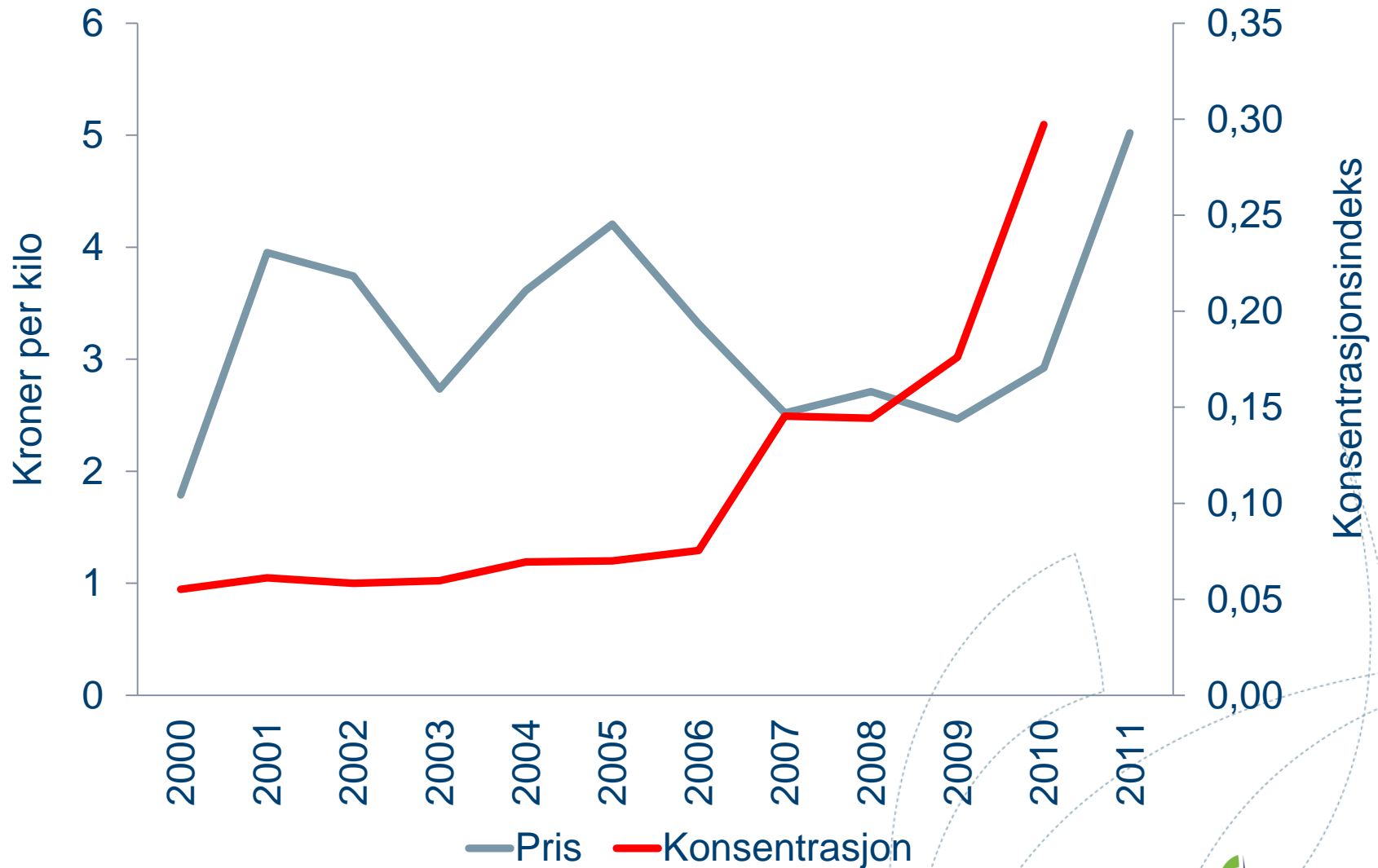

2011

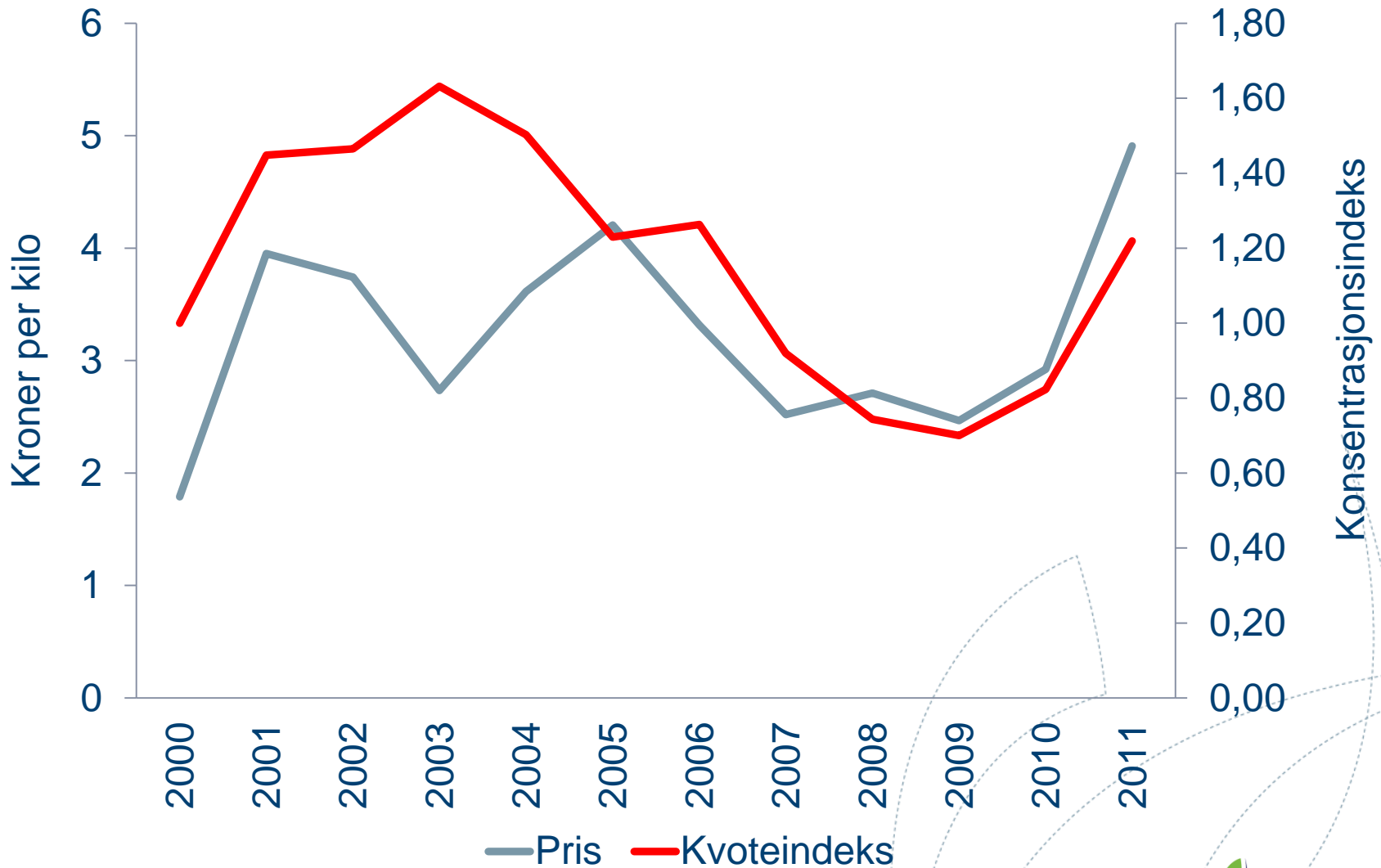
Pris på fullflex billett –47%
Pris på billigste billett –68%

Tromsø-Oslo tur/retur feb 2002 og nov 2011

Pris på NVG-sild og kjøperkonsentrasjon

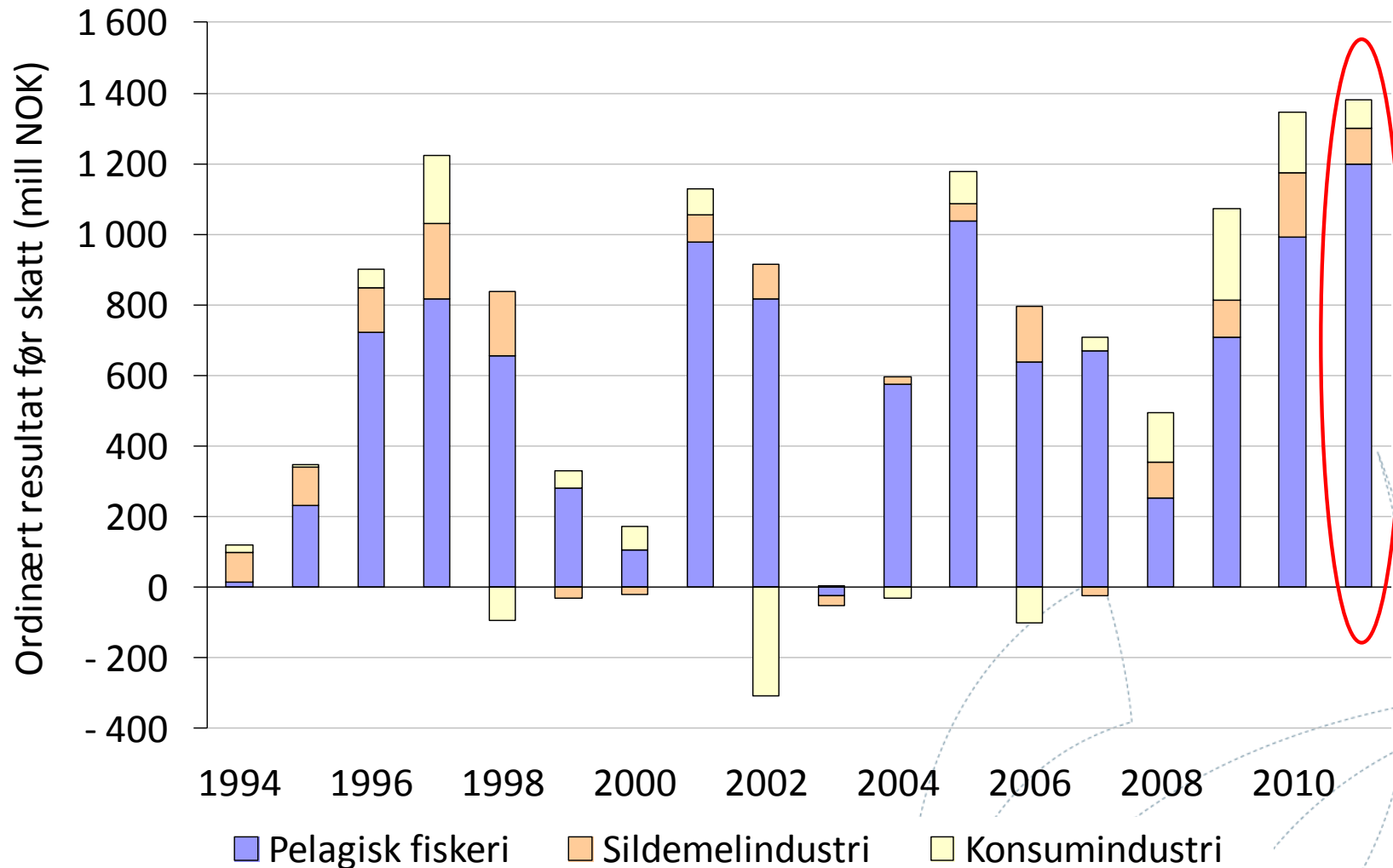
Pris på NVG-sild og kvote

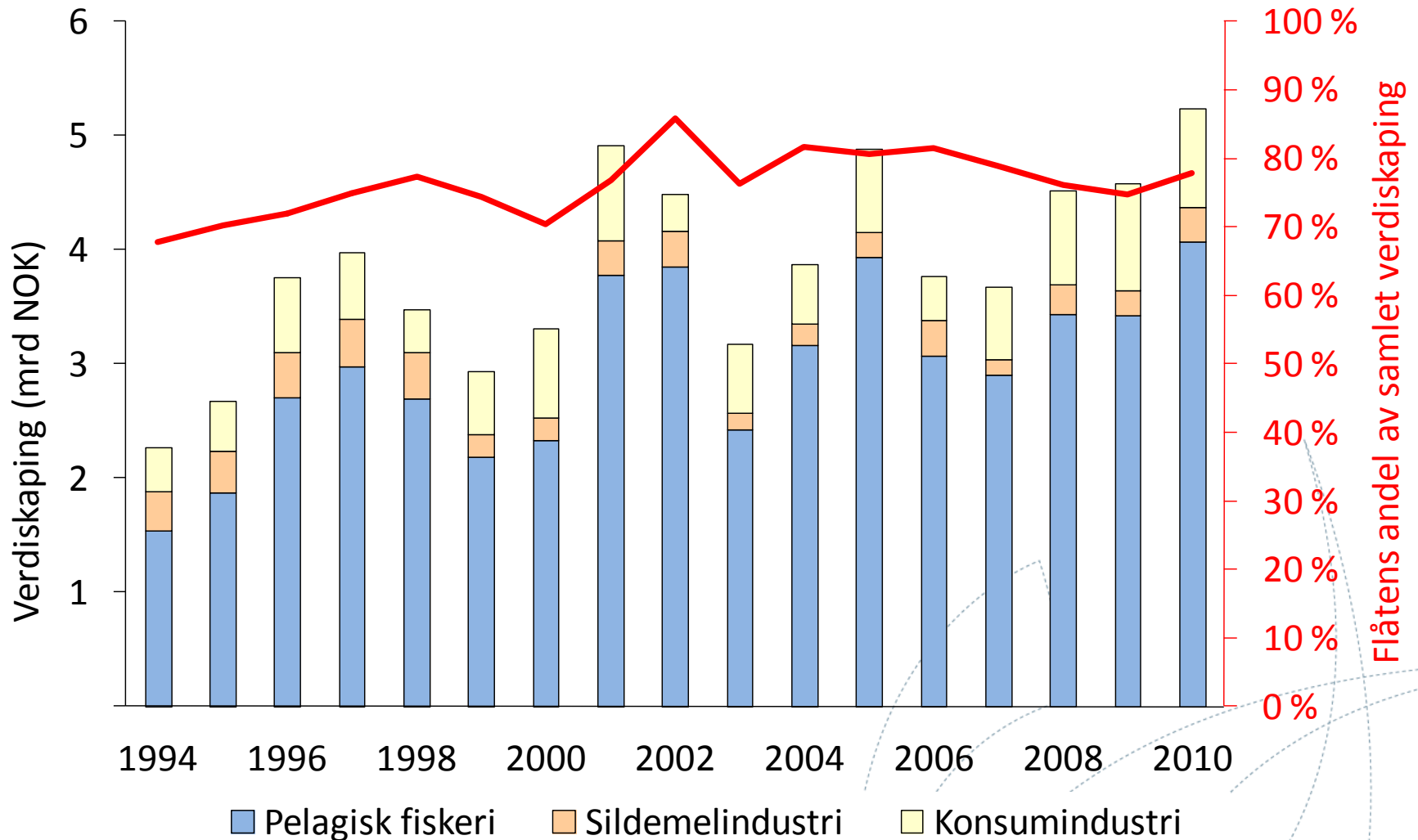
Hva driver strukturutviklingen?

- Svak lønnsomhet
- Svak markedsrett
- Skalafordritt (stordriftsfordeler)
- Økt internasjonal konkurranse

Profitt i pelagisk næring

Verdiskaping i pelagisk næring

Konklusjon

- Pris mer avhengig av kvotens størrelse enn antall aktører
- Ingen endring i fiskernes andel av profitt og verdiskaping hittil
- Hvis fiskernes andel av profitten synker har man et sterkt virkemiddel i fiskesalgslagetets omsetningsmonopol